

користувач, перед тим як розпочати роботу з електронним каталогом, мав про нього повну уяву та знав, яку інформацію він може в ньому знайти.

Список використаних джерел

1. ГОСТ 7.70-96. Система стандартов по информации, библиотечному и издательскому делу. Описание баз данных и машиночитаемых информационных массивов. Состав и обозначение характеристик.
2. Законодавчі та нормативні документи України у сфері інформації, видавничої та бібліотечної справи: темат. добірка у 2-х ч. Ч. 1. Правове регулювання у сфері інформації / Книжкова Палата України ім. Івана Федорова, держ. наук. установа; [уклад. Т. Ю. Жигун]. – 3-тє вид., допов. – Київ: [б. в.], 2007. – 176 с.
3. *Иванова, И. В.* Паспортизация каталогов и баз данных [Электронный ресурс] / И. В. Иванова. – Режим доступа: www.rlst.org.by/bulletin/bulletin104_17.htm. – Заголовок с экрана.
4. *Сукиасян, Э. Р.* Паспортизация каталогов и картотек / Э. Сукиасян // Библиотека. – 2001. – № 8, С. 51–54.
5. *Сукиасян, Э. Р.* Каталоги получили паспорта: что дальше? / Э. Сукиасян // Библиотека. – 2003. – № 7, С. 10–12.
6. Традиційні каталоги наукових бібліотек освітянської галузі: організація, ведення й редагування: метод. рек. / [уклад.: І. Г. Лобановська, Р. П. Гаврилюк, О. Г. Помчалова та ін.; за заг. ред. І. Г. Лобановської; АПН України, ДНІПБ України ім. В. О. Сухомлинського]. – Київ, 2006. – 166 с.

УДК [025.178:004.65]:027.54(477)

Ірина Бобришева,

мол. наук. співробітник НБУВ

ФОРМУВАННЯ В НБУВ БАЗИ ДАНИХ УКРАЇНСЬКИХ НОТНИХ ВИДАНЬ ВОКАЛЬНИХ ТВОРІВ 1924–1930 рр.

У статті подається загальна характеристика створеної бази даних, її пошукові можливості та введені новації. Проведено кліометричний аналіз масиву українських нотних видань вокальної музики періоду 1924–1930 рр., що зберігається у фондах НБУВ, виявлено провідні видавництва (за обсягом виданої продукції), а також пріоритетний напрям роботи видавництва у досліджуваній період – публікація творів українських композиторів; спростовано деякі усталені думки стосовно переваги тих чи інших вокальних жанрів у зазначений період. Доведено, що єдиний в Україні ретроспективний бібліографічний довідник «Музична література УРСР (1917–1965)» потребує доповнень і корегувань з позицій сучасного стану розвитку бібліографічної науки.

Ключові слова: база даних, покажчики, видавництво, нотні видання, вокальні твори, музична бібліографія.

На сучасному етапі пріоритетним напрямом в галузі національної бібліографії є практична робота з формування баз даних українського музичного бібліографічного репертуару. Створення національного репертуару українських нотних видань вокальної музики 1924–1930 рр. є основним практичним завданням формування зазначеної бази даних, що здійснюється за допомогою програмного пакету САБ (Система Автоматизації Бібліотек) «IRBIS». Робота здійснюється згідно з планом науково-дослідної роботи відділу формування музичного фонду Інституту української книги НБУВ.

Найновіші дослідження українських нотних видань зазначеного періоду, а також публікації в цій галузі належать співробітникам відділу формування музичного фонду НБУВ Л. Івченко, О. Вакульчук і І. Савченко. Л. Івченко і О. Вакульчук видали науковий ретроспективний каталог українських нотних видань інструментальної музики 1923–1934 рр. [5], а І. Савченко – науковий каталог українських нотних видань 1917–1923 рр. [11]. Тому нашим завданням стало створення наукового каталогу та формування електронної бази даних українських нотних видань саме вокальних творів 1924–1930 рр.

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського володіє найбільшим у світі зібранням творів українських композиторів і українського фольклору. Нотні видання 1923–1934 років, виявлені у фондах НБУВ та інших бібліотек, свідчать про різножанровість виданих творів, пов'язану з орієнтованістю на різні суспільні потреби: ідеологічні, естетичні, виконавчі – професійні та аматорські, виховні. Друковані ноти відбивають особливості та запита епохи, тому їх поява і побутування тісно пов'язані з конкретними історичними умовами. 1923–1934 роки фактично збігаються з періодом політики українізації, що мала безпосередній та опосередкований вплив на всі сфери культурного життя України, включаючи музичну творчість і видавничу діяльність, – це відображено у масиві нотних видань зазначеного періоду.

База даних містить інформацію про всі нотні видання, які зберігаються у фондах НБУВ, що вийшли друком у 1924–1930 рр.:

- на території сучасної України;
- українською мовою незалежно від території;
- українських авторів за походженням, незалежно від місця публікації їх творів;
- українського музичного фольклору незалежно від мови і місця видання.

На цьому етапі роботи редагується база даних згідно з новими вимогами бібліографічного опису документів¹.

База складається з повних бібліографічних описів нотних видань, що включають всі обов'язкові та можливі факультативні елементи, отримані з видання та інших джерел. Весь поданий матеріал описано «de visu».

Можливості застосування комп'ютерних технологій надали нам змогу запровадити таку новацію, як сканування обкладинки або титульного аркуша кожного примірника для надання додаткової візуальної інформації. Виняток становлять тільки ті видання, що входять до однакових серій. Незначна кількість видань, що описувалися тільки за бібліографічними джерелами, зокрема за бібліографічним довідником «Музична література УРСР. 1917–1965» (далі – МЛЮ), додатково позначена у примітках.

У роботі над базою даних ми також керувалися документами: Российские правила каталогизации : [в 2 ч. / авт. коллектив: Н. Н. Каспарова

¹ Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання [Текст] : (ГОСТ 7.1–2003, ИДТ) : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – Чинний з 2007–07–01. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – III, III, 47 с. ; 29 см. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).

(рук.) и др.] ; Рос. библиот. ассоц., Межрегион. ком. по каталогизации. – Москва, 2005. Ч. 2 : Специальные правила каталогизации отдельных видов документов. – 2005 [Электрон. ресурс] / Способ доступа : URL : <http://www.nilc.ru>. – Загл. с экрана; Правила составления библиографического описания. Ч. 2. Нотные издания / Межвед. каталогизац. комис. при Гос. б-ке СССР им. В. И. Ленина. – М. : Книжная палата, 1987. – 256 с.

Кожне видання було описано окремо. Основним джерелом опису нотних видань для каталогу є титульний аркуш та відомості перед нотним текстом. Часто використовуються відомості, подані на звороті видання (рік видання, типографія, тираж).

За відсутності у виданнях деяких обов'язкових елементів (прізвищ та ініціалів авторів, назв циклів, номерів описів, серій, засобів виконання тощо) у разі можливості їх виявлення за додатковими джерелами (довідниками, енциклопедіями, відомостями з інтернету) ці дані вказують в основному описі у квадратних дужках.

Описи видань здійснюються мовою оригіналу. В них збережено орфографію, пунктуацію та скорочення слів, що застосовані у виданнях. Так само і відомості про засоби виконання, що є важливим ідентифікаційним елементом, подаються в каталозі у тому вигляді, як зазначено у виданні. Однак у виданнях цього періоду відомості про засоби виконання часто є неповними (наприклад, не зазначено ані факту акомпанементу, ані інструменту, що акомпанує). Цей елемент опису обов'язково перевіряється за змістом нотного тексту і необхідна інформація додається у квадратних дужках.

Пошукові можливості бази даних української вокальної музики зазначеного періоду мають багато рівнів. Довідково-допоміжний пошуковий апарат бази включає такі покажчики:

1. *Покажчик авторів*. Наводяться прізвища осіб, які є авторами музики, слів, лібрето, літературних першоджерел, обробок, аранжувань, оркестровок або – укладачами, редакторами видання, перекладачами літературних текстів, авторами художнього оформлення, фольклористами або особами, від яких записано мелодію. Від розкритих псевдонімів та криптонімів даються посилання на справжні прізвища осіб. Якщо композитор був ще й автором літературного тексту, про це додатково зазначається.

2. *Покажчик назв та перших слів вокальних творів*. Наводяться назви видань, музичних творів, паралельні назви, різночитання назв, а також літературні інципіти вокальних творів. Назви та літературні інципіти подаються зі збереженням орфографії першоджерел, однак у разі

незначних орфографічних розбіжностей, помилок тощо написання назв найбільш відомих творів уніфіковано.

3. *Показчик назв серій.*

4. *Показчик видавництва та друкарень.*

5. *Показчик місць, зазначених у вихідних даних.*

6. *Показчик хронологічний (рік видання).*

7. *Показчик персоналій, що не є авторами.* Зазначаються всі особи, згадані у виданні (наявність їх портретів, присвяти, репертуар та ін.).

8. *Систематичний показчик.*

Набір пошукових словників (сценарії пошуку) складається з 34-х елементів (обов'язкові та факультативні). Слід відзначити, що специфічними для бази даних вокальної музики є показчики авторів тексту, перших слів твору і всі різночитання, що трапляються.

Ми провели кліометричний аналіз представлених у базі документів зазначеного періоду. (П. Підгаєвський дає таке обґрунтування кліометрики: це – підсистема джерелознавства, орієнтована на дослідження як «масових», так і «самодостатніх» джерел. Вона має на меті структурування кількісної інформації та подання її у вигляді знань про минуле.)² З'ясувалося, що найбільша кількість вокальних творів цього періоду була видана **Державним Видавництвом України** (далі – ДВУ). Вони становлять близько 30 відсотків від усього масиву знайдених у відділі документів. ДВУ – одне з найбільших радянських видавництв України, засноване 1919 р. у Харкові як Держвидав. (Київське відділення нотовидавничого сектору ДВУ було створено на базі фірми «Л. Іздіковський» також 1919 р.) У 20-ті роки ДВУ випустило велику кількість нотних видань українською мовою². Серед вокальних творів це, насамперед, *солоспіви* для високого, середнього і низького голосу видатних українських композиторів (М. Вериківського, Г. Верьовки, П. Козицького, В. Косенка, В. Костенка, М. Лисенка, Б. Лятошинського, Ю. Мейтуса, Ф. Надененка, П. Сениці, Я. Степового, К. Стеценка, Г. Хоткевича та ін.), всього – 86 документів; *вокальні ансамблі* українських композиторів (М. Лисенка, Я. Степового) – 2 документи; *твори для мішаного хору* (П. Батюка, К. Богуславського, М. Вериківського,

² 1930 р., з початком гострішого натиску на український культурний процес, ДВУ було перетворене на Державне Видавниче Об'єднання (ДВОУ), що керувало специфікованими видавництвами (зокрема видавництвом «Література і мистецтво»). Внаслідок чисток та реформ на початку 30-х років, 1934 р. систему ДВОУ було ліквідовано й усю державну мережу видавництв УРСР фактично підпорядковано «Государственному издательству» в Москві.

В. Верховинця, Г. Верьовки, П. Козицького, В. Костенка, Л. Лісовського, Ю. Мейтуса, Ф. Надененка, П. Сениці, К. Стеценка, В. Ступницького, П. Толстякова, Б. Яновського та ін.), всього – 59 документів; окремі *твори для чоловічого хору* (П. Козицького, М. Лисенка, П. Сениці, Г. Хоткевича, Б. Яновського), всього – 5 документів, а також – декілька *мело-ритмо-декламацій* (Ю. Мейтуса, Н. Прусліна та ін.).

Серед україномовних видань слід також відзначити чимало виданих у ці роки збірок українських народних пісень, збирачами, упорядниками і оранжувальниками яких були П. Батюк, К. Богуславський, М. Вериківський, М. Гайдай, П. Демущий, П. Козицький, М. Лисенко, Я. Степовий, В. Ступницький (всього 15 документів), а також збірки революційних пісень та хорів (5 документів) і збірку єврейських пісень (Є. Шейніна).

Серед документів, виданих ДВУ у зазначений період українською мовою, – видання відомих російських та західноєвропейських композиторів. Це – квартет для чоловічих голосів О. Бородіна та солоспіви М. Глінки, О. Гречанінова, Е. Гріга, О. Даргомижського, Ф. Кенемана, М. Мусоргського, С. Прокоф'єва, С. Рахманінова, І. Стравинського (всього 10 видань).

Слід відмітити також видання вокальних творів з українськими та російськими текстами паралельно. Це, насамперед, твори для голосу у супроводі фортепіано (або, як писали у ті часи, «у супроводі фортепіана») українських композиторів (Ф. Богданіва, В. Борисова, М. Коляди, В. Косенка, Б. Лятошинського, Ю. Мейтуса, Б. Новосадського, П. Сениці, Я. Степового); твори російських та західноєвропейських композиторів (О. Бородіна, М. Глінки, О. Гречанінова, О. Даргомижського, Ф. Кенемана, М. Мусоргського, С. Прокоф'єва, С. Рахманінова, І. Стравинського), а також хорові твори В. Верховинця і опера В. Золотарьова («Хвесько Андібєр»), всього – 35 видань.

Отже, переважну більшість видань вокальних творів 1924–1930 рр., надрукованих провідним видавництвом цього періоду – ДВУ, становлять твори українських композиторів – солоспіви (для голосу у супроводі фортепіано).

Друге за обсягом видавництво вокальних творів зазначеного періоду – **Книгоспілка** (Український Кооперативний Видавничий Союз). Це була книговидавнича і книготоргівельна організація, заснована спочатку у Києві 1918 р., де припинила свою діяльність 1920 р. внаслідок бурхливих соціальних подій. 1923 р. Книгоспілка відновилася з центром у Харкові й філіями в Києві й Одесі (1931 р. з посиленням урядових утисків була ліквідована). Наша база даних налічує 100 документів вокальних творів, виданих Книгоспілкою. Серед них слід відзначити велику кількість

українських народних пісень в обробках М. Леонтовича (6 збірок) та Л. Ревуцького (11 видань), а також пісень Ф. Шуберта (26 видань) в чудових українських перекладах М. Рильського, Б. Тена, Д. Ревуцького тощо.

Третім за обсягом видань вокальних творів 1924–1930 рр. у пропонованій базі є **Київське музичне підприємство (КМП)**, утворене на базі фірми «Г. І. Індржишик». (Активна діяльність фірми «Індржишик» розпочалася 1885 р. і тривала до 1919 р., видавництво та магазин фірми були розташовані у Києві.) Після експроприації фірми її було реорганізовано у видавництво «Київське комерційне музичне підприємство», підпорядковане Окружній інспектурі Народної освіти. Крім видавничої діяльності КМП також здійснювало торгівлю нотними виданнями, надавало в оренду музичні інструменти, сценічні костюми, виготовляло музичні інструменти. Особливістю цього видавництва було те, що окрім творів видатних композиторів-класиків, «серйозних» жанрів, друкувалися і твори для домашнього музикування, музика для кафешантанів і кабаре, «естрадна музика». У цих виданнях на титульному аркуші замість видавництва зазначено – **«видання автора»**. Вони виходили друком у Москві, Ленінграді, Києві, іноді місце видання було подвійним (наприклад, Москва-Київ). Найбільшу їх частину складають твори наших земляків, киян за походженням: естрадного піаніста і композитора С. Покраса і композитора Ю. Хайта, З. Маймана, Я. Карасика тощо). Багато таких творів видано коштом самих авторів. Слід зазначити, що для вивчення процесу розвитку музичного мистецтва важливим є кожний твір – і високохудожній, і маловартісний. Створення музично-бібліографічного репертуару допоможе вченим підняти весь пласт української музичної спадщини, вивчити та надати естетичну оцінку кожному твору, відтворити розмаїте буття музичної культури України.

Проведення державної політики українізації позначилось також і на виданнях **Музичного сектору «Госиздата»**. Значну кількість вокальної літератури цього періоду (54 видання) було надруковано двома мовами – російською та українською. Це, насамперед, вокальні твори видатних українських композиторів Б. Лятошинського та Р. Глієра, видані паралельно російською та німецькою мовами. Знайдено також російські видання творів П. Сениці, В. Волошинова, С. Покраса, Ю. Хайта, Л. Лісовського, М. Гозенпуда, Г. Давидовського та ін. Окремо слід відзначити твори західноєвропейських класиків, видані у Москві паралельно російською та українською мовами (наприклад, пісні Л. Бетховена).

Але політичні процеси цього часу були вельми суперечливими. Існували певні ідеологічні рамки, що вимагали дотримання догм і

скеровували творчий процес у напрямку уніфікації. Відправною точкою цього напрямку стало проголошення 1924 р. гасла «Жовтень в музику!». Тому наступний етап (1926 – початок 1930-х рр.) позначений посиленням ідеологічного тиску, вимогами обов'язкового втілення в музиці радянської тематики.

У зв'язку з цим слід зазначити той факт, що значна частина описаних нотних видань (близько 200 одиниць) вводиться у науковий бібліографічний обіг вперше. Ці видання з ідеологічних міркувань не були включені у єдиний зведений бібліографічний покажчик музичної літератури УРСР – МЛУ. Це, насамперед, твори відомого композитора Валентина Костенка, вокальні твори на слова відомого поета Олександра Олеся тощо.

По-друге, значна частина видань, що вперше вводяться у науковий обіг, – це видання, надруковані на території Західної України, зокрема таких львівських видавництв, як **«Торбан»**, **«Пісня»**, **«Боян»**.

Найбільше і найпотужніше з цих видавництв – музичне видавництво (накладня) **«Торбан»**, засноване Я. Вінцовським (Ярославенко) у Львові 1905 р. У цьому каталозі бібліографовано 22 видання музичної накладні **«Торбан»**, надрукованих у Львові. Це насамперед твори галицьких і буковинських композиторів – Я. Ярославенка, Д. Січинського, С. Воробкевича, І. Омельського, а також твори К. Стеценка. У фондах НБУВ знаходяться ще 14 бібліографічно не опрацьованих видань, що вийшли друком у львівському видавництві **«Пісня»** впродовж 1924–30 рр. Це вокальні твори відомих українських і російських композиторів: Г. Верьовки, О. Гречанінова, М. Лисенка, Ю. Мейтуса, С. Прокоф'єва, Н. Прусліна, С. Рахманінова, П. Сениці, Я. Степового, Г. Хоткевича. (На жаль, нам не вдалося знайти будь-які відомості в друкованій літературі та в інтернеті про це видавництво.)

Кількісну характеристику українських нотних видань вокальних творів 1924–1930 рр. за видавництвами наведено у таблиці.

Серед виявлених бібліографічно не опрацьованих документів – музичні додатки до журналів. Це здебільшого нотні додатки до журналу **«Музика – масам»** (7 видань), музичний додаток до **«Альманаха»** віденської **«Січі»**.

Отже, кліометричний аналіз провідних видавництв музичної літератури 1924–1930 рр. показує, що у досліджуваний нами період в роботі видавництв простежується пріоритетний напрям – публікація творів українських композиторів.

Важливим є факт видання зібрань творів українських композиторів-класиків – М. Леонтовича, М. Лисенка, класичних зразків творів Я. Степового, К. Стеценка. Особливістю періоду, означеного проведенням

Таблиця

Видання вокальних творів у 1924–1930 рр.

Видавництва	Кількість видань
ДВУ	228
Книгоспілка	100
КМП	87
Видання автора	65
Музсектор «Госиздата»	54
Видавництво не зазначене	51
«Торбан»	33
«Пісня»	15
«Радянське село»	13
Муз. Товариство ім. М. Д. Леонтовича	13
УТОДІК	8
Донполиграфбум	4
«Час»	2
«Червоний шлях»	2
Інші видавництва	20

державою політики українізації, є публікація московським «Госиздатом» творів українських композиторів з характерним оформленням видань двома мовами – російською та українською.

Загалом серед видань вокальних творів цього часу переважають солоспіви видатних українських композиторів та українські народні пісні; дещо меншу частину складають твори видатних західноєвропейських композиторів. Масові пісні і твори, присвячені поточним подіям, що мають ідеологічне забарвлення, теж присутні в значній кількості, але зазначений масив документів не домінує. Цей факт суперечить поширеній думці про те, що в зазначений період переважали масові пісні, партійні та революційні гімни.

У процесі роботи над базою даних проведено пошук бібліографічної інформації у бібліографічних, музикознавчих джерелах та періодичних виданнях. Найбільше даних щодо нотних видань періоду 1923–1934 років містить єдиний в Україні ретроспективний бібліографічний довідник «Музична література УРСР (1917–1965)». З огляду на час виходу цього довідника, в ньому відсутня значна частина творів, а подані описи нотних видань потребують корегувань і доповнень з позицій сучасного стану розвитку бібліографічної науки.

Таким чином, база даних українських нотних видань вокальних творів 1924–1930 рр. сприяє поповненню національного бібліографічного репертуару і стає необхідним бібліографічним джерелом дослідження культуротворчих процесів часу. Отже, з'являється можливість отримати більш повне уявлення про музичне життя і культурні процеси зазначеного періоду, відтворити картину реальних подій минулого.

Список використаних джерел

1. Вакульчук, О. Українські нотні видання 1923–1934 років : книгознавчий і бібліографічний аспекти : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.08 – К., 2006. – 21 с.
2. Залеський, О. Українські музичні видавництва в Галичині // Музика. – К., 1927. – № 1. – С. 65–67.
3. Видавництва // Енциклопедія українознавства. Т. 1. – К. : Глобус, 1993. – с. 245–246.
4. Державне Видавництво України // Енциклопедія українознавства. Т. 2. – Львів : Молоде життя, 1993. – С. 501.
5. Івченко, Л., Вакульчук, О. Українські нотні видання 1923–1934 років у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (інструментальна музика). – К. : Національна академія наук України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 2009.
6. Каталог видань Київського Музичного Підприємства К.М.П. та видань кол. фірми Г. Індришека, що є на складі. – К., 1926 р. – 41 с.
7. Каталог Державного видавництва України. Музичні видання. – Х. : ДВУ, 1927. – 140 с.
8. Каталог музичних творів. Мішані хори. – Львів : Книгарня Наук. тов. ім. Т. Шевченка, 1931. – 30 с.
9. Мистецтво України. Бібліографічний довідник / за ред. А. В. Кудрицького. – К. : Українська енциклопедія, 1997. – 697 с.
10. Музична лутература УРСР. 1917–1965. Бібліографічний довідник. – Х. : Редакційно-видавничий відділ Книжкової палати УРСР, 1966. – 795 с.
11. Музичні видання. Каталог. – Х. : Державне видавництво України, 1930. – 38 с.

12. *Савченко, І.* Українські нотні видання 1917–1923 років у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : науковий каталог / НАН України. Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського ; наук. ред. Л. В. Івченко. – К., 2007. – 384 с.

13. Спеціальні історичні дисципліни: довідник: навч. посіб. для суд. вищ. навч. закл. / І. Н. Войцехівська (кер. авт. кол.), В. В. Томазов, М. Ф. Дмитрієнко [та ін.]. – К. : Либідь, 2008. – 520 с.

14. *Черепанин, М.* Музична культура Галичини (друга половина XIX – перша половина XX ст.) : монографія. – К. : Вежа, 1997. – 328 с.

УДК [025.5:004.78]:027.54(477)

Наталія Зоріна,

наук. співробітник ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського

ЗАДОВОЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ КОРИСТУВАЧІВ ШЛЯХОМ ЗМІСТОВОГО ОПРАЦЮВАННЯ НАУКОВИХ ЗБІРНИКІВ

Статтю присвячено проблемі задоволення інформаційних потреб користувачів шляхом аналітико-синтетичного опрацювання наукових збірників у Державній науково-педагогічній бібліотеці України ім. В. О. Сухомлинського. Розглядаються особливості процесу аналітико-синтетичного опрацювання збірників наукових праць і перспективи розвитку цього напрямку діяльності.

Ключові слова: наукові бібліотеки, електронний каталог, інформаційний ресурс, аналітико-синтетичне опрацювання, збірники наукових праць, наукові статті.

У наш час, в умовах постійного зростання обсягу інформаційних потоків, доступність і своєчасне отримання інформації стає все більш важливим чинником у діяльності людини, зокрема в науковій, і саме наукові бібліотеки займають ключову позицію щодо доступності інформаційних ресурсів. Стрімкий розвиток новітніх технологій, інформатизація практично всіх галузей діяльності створюють нові широкі можливості для постійного удосконалення процесу забезпечення інформаційних потреб користувачів у наукових бібліотеках.

Упровадження інформаційних технологій і засобів у процеси оброблення бібліотечних фондів, збереження інформації та надання доступу до інформаційного ресурсу є одними з головних напрямів розвитку сучасної наукової бібліотеки і найважливішою умовою реалізації її головної функції – повноцінного інформаційно-бібліографічного обслуговування користувачів [4; 9; 10].

Якість інформаційного забезпечення в науковій книгозбірні залежить насамперед від якості формування її інформаційного ресурсу і охоплює такі складники, як швидкість і точність пошуку, можливість отримання максимально повної інформації про наявність документів та їх зміст. Формування електронних каталогів, упровадження автоматизованих інформаційно-пошукових систем, використання інтернет-технологій – усе